

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max. Auerfeldt & Emich Lesser. Heinrich Schäfer. Rudolf Mosse. A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 cr. sau 30 banl.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile postale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Teșgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. sau 15 banl. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 121.

Brașov, Joi 4 (16) Iunie.

1898.

Amânarea parlamentului vienes.

Se aștepta pe ziua de ieri o ședință de mare importanță a camerei vieneze. Se credea, că în această ședință, șeful guvernului, contele Thun, va răspunde la interpelarea, ce i-a adresat-o opoziția germană asupra întâmplărilor din Graz. Se prevedea, că în cazul acesta stânga germană va cere să se pună în discuțiune răspunsul ministrului, care cerere, firesce, ar fi fost respinsă de majoritate, dând astfel semnalul la nouă scene turbulente. Pentru cazul acesta se așteptau cei mai mulți la o enunțiațiune gravă a ministrului-șef, în urma căreia parlamentul avea să fie orî amânat, orî disolvat.

Așa-și inchipuiau, dicem, cei mai mulți și mai ales membrii din dreapta camerei desfășurarea lucrurilor. Nu s'a întâmplat însă astfel. În momentul din urmă guvernul s'a decis a amâna parlamentul până la toamnă, fără de-a mai da pept odată cu opoziția obstructionistă.

Duminecă seara consiliul de miniștri a decis amânarea parlamentului și a comunicat rezoluția împărătescă președinților celor două camere. Această deciziune a venit pe neașteptate și a surprins atât pe membrii majorității, cât și stânga opozițională germană. Mai ales însă pe cei dintâi i-a atins foarte neplăcut amânarea aceasta. Ei ved într'însa cu drept cuvânt un fel de bruscare a majorității prin aceea, că cabinetul Thun s'a retras dinaintea opoziției germane.

Se dice, că grabnica hotărîre de amânare a fost luată în urma întâmplărilor de Duminecă în Brünn, cari au mai înăspriț divergențele dintre Cehi și Germani. În tot cazul, evitarea ținerii ședinței de Marți învôlvă temerea guvernului de un nou conflict cu opoziția germană din cameră. Germanii așa și interpretează amânarea, considerându-o ca un ôre-care succes al direcției amicabile Germanilor în ministeriu.

Etă cum își esplică deputații stângei acest succes: Ultima vorbire a deputatului ceh Kramarz, dic ei, a dovedit, că Cehii, ca și o mare parte a dreptei, doresc o politică mai aspră, mai energică față cu stânga germană. Această speranță s'a nimicit prin amânare, pe care Nemții o interpretează astfel, că contele Thun încă nu se identifică cu majoritatea și că nu voesc să se îndușmănescă pe față cu grupul marilor proprietari germani.

Adevărul este, că membrii majorității camerei consideră amânarea din cestiune ca o greșelă a cabinetului Thun, căci sunt de părere, că printr'însa s'a mînat numai apă pe mîra agitației radicale naționale în sinul Germanilor, că grupul Schönerer va sci exploata pentru scopurile sale nesuccesul desbaterei în cestiunea limbii și că astfel la începutul sesiunii de toamnă se vor începe din nou bachanalele radicalismului german.

E vorba, ca majoritatea să publice un manifest, în care va schița atitudinea ei. Din această enunțiațiune vom vedé, ce pozițiune ocupă partidele autonomiste din cameră și ce se pôte aștepta dela ele pentru viitor. Caracteristic este, că majoritatea ocupă o pozițiã de sine stătătoare față cu guvernul și, prin urmare, n'a fost și nu pôte fi considerată ca o partidă a guvernului. Nicî cabinetul Thun nu s'a identificat până acum cu majoritatea și Nemții speréază, cum vedurăm, că nicî după amânare nu se va identifica cu ea.

Se nasce acum întrebarea: Ce va face guvernul? Care va fi atitudinea lui în timpul vacanțelor parlamentului? Diarele spun, că contele Thun voesc să intre în tratări cu partidele, căroră li se va da un caracter mai mult privat. Ast-fel voesc el să pregătéscă terenul, pentru ca să asigure pentru toamnă funcționarea regulată a parlamentului.

Erăși cântecul cel vechi. Așa au făcut și Badeni și Gautsch și la ce rezultat au ajuns? Dér contele Thun mai are și alt cleiș pentru a prinde paseri. Deore-ce de adî încolo și așa trebuie să începă a funcționa aparatul faimosului § 14, căci e necesitate de a se prelungi provisorial budgetului, de a se regula noua dare pe zahar etc. contele Thun voesc, precum s'afirmă, ca cu ajutorul acestui paragraf să pună în vigóre și câte-va proiecte de lege, cari sunt dorite de public, cum e desființarea timbrului pe diare etc.

În chipul acesta, prin conferențe și măsuri, cari să placă publicului, speréază contele Thun să creeze situația liniștită, de care are lipsă la toamnă. Foile guvernului dau să se cunoscă, că în cercurile dirigitore se mai speréază, că cu timpul va puté fi câștigată și o însemnată parte dintre deputații poloni pentru o politică amicabile Germanilor. Realizarea acestor speranțe însă e foarte problematică, după ce atât Polonii, cât și clericali germani au dat dovedî în timpul din urmă, că nu se gândesc a se rupe de cătră majoritate.

Cum-că prin amânarea parlamentului contele Thun a nemulțumit pe cei din majoritate fără a contribui cât de puțin la mulcomirea opoziției, o dovedesc și vocile diarelor opoziționale germane. Ele dic, că amânarea este un semn al sérăciei politice a guvernului; au crețut, că contele Thun va veni cu ceva nou, dér s'au înșelat; orî de câte-ori s'ar reintruni parlamentul, situația va rămâne aceeași, decât nu se vor delătura ordonanțele de limbă și nu se va regula cestiunea limbilor.

Organul Nemților progresiști găsesce, ce-i drept, că contele Thun este și rămâne un gentleman și că nimeni nu-l crede capabil de o curetare frivolă. Dér îi spune de altă parte, că până la toamnă sôrtea ministeriului trebuie să fie hotărîtă: orî un nou parlament, orî un nou mi-

nisteriu; declară, că Germanii fără obstructione nu pot ajunge la nicî un sfîrșit și că adî orî ce gânduri ar avé ministeriul, totul atêrnă dela alegătorii germani, cari nicî măcar dintr'o singură comună n'au cerut până acuma, ca să se sisteze lupta. Acesta nu-o va schimba nicî chiar o lovitură de stat și deci guvernul va rămâne într'o crisă latentă până ce nu va împăca poporul german. În fine aceeași fôia acuză majoritatea, că n'a arătat dorința de-a se împăca și că ar împinge ministeriul la lovitură de stat și la violențe.

La acuzările cutezate de felul acesta va răspunde de sigur majoritatea în manifestul său amintit. Deocamdată ajunge să constatăm, că speranțele într'o aplanare pe cale normală a încurcăturilor interne din Austria și a încurcăturii dualiste din nou s'au mai micșorat, așa că acum au ajuns aproape la zero.

Representarea Rusiei la serbarea în memoria lui Palacky. La serbarea aniversării de 100 de ani dela nascererea renumitului patriot și istoric ceh Francisc Palacky, vor lua parte și reprezentanți ai mai multor orașe rusești și corporațiuni de învățatî. Consiliul comunal din Petersburg a decis să se depună din parte-i pe mormântul lui Palacky o cunună. Cununa o va duce la Praga proprietarul diarului „Swet“, generalul Komarow. „Nov. Vremia“, vorbind de participarea Rusiei la serbarea lui Palacky, dice, că viaa amicitiei actuală dintre Viena și Petersburg scutesce pe participanții ruși de bănuela autorităților austriace. De altă parte nu este lipsă de tact din partea Rusiei, decât fiit ei voesc să serbeze memoria unui bărbat, care s'a luptat pentru ideia slavă și pentru integritatea monarhiei habsburgice. Participarea Rușilor la serbarea memoriei lui Palacky ar fi, dice „Nov. Vrem.“, numai o dovadă, că Rusia dorește Slavilor austriaci să-și pôta susținé naționalitatea, care singură este în stare de-a scuti integritatea și independența Austriei.

De ce s'a amânat „Reichsrath“-ul?

În legătură cu scirile despre amânarea „Reichsrath“ ului se anunță din Viena următoarele:

Ședința de Marți ar fi fost de mare însemnătate, căci contele Thun voia să răspundă la interelațiunile, ce i s'au adresat cu privire la disolvarea consiliului comunal din Graz și la numirea contelui Gleispach, ca președinte al tribunalului suprem. Răspunsul și conținutul, precum și forma ar fi amărit în mare măsură pe Germani și ar fi provocat scene atât de pasionate, încât situația politică ar fi devenit și mai dificilă. Drepta n'ar fi regretat această, fiind-că ar fi vedut cu plăcere, că obstructione germană de nou începută va face imposibil guvernului a-se apropia de Germani. Guvernul însă n'a voit această, ci a amânat „Reichsrath“-ul. Această măsură este întâmpinată cu ôre care satisfacțiã de opoziția germană, care în amânarea „Reichsrath“-ului vede o retragere a contelui Thun. Cei din dreapta privesc cu îngrijire la măsura guvernului, care dovedesce, că contele Thun n'are curagiul a pași pe teren de opozițiã față față cu opoziția germană.

Din tôte părțile se crede, că parlamentul nu se va întruni decât la toamnă. Afacerile de stat le va rezolva guvernul pe baza § 14.

Comitetul executiv al dreptei va da un manifest în care va spune, că a făcut tot posibilul, ca parlamentul să fie capabil de acțiune, însă stânga l'a împiedecat prin obstructione.

O telegramă din Berlin dice, că cercurile influente politice din Germania privesc cu mari îngrijiri la cele ce se petrec în Austria. „Post“ scrie între altele: Raporturile austriace sunt de natură a periclita existența imperiului austriac; ba ne putem teme, că se vor frânge și ultimele legături ale monarhiei dualiste și între Austria și Ungaria se va ridica bariera vamală. Fôia germană amenință pe Nemții din Austria cu aceea, că decât vor împiedeca reînnoirea pactului cu Ungaria, va urma federalismul. „Post“ sfîrșesce dicend: „In aceste momente serioase vrem încă odată să le spunem Germanilor austriaci, ca în interesul unității statului, al triplei alianțe și al politicii de pace interioară din Austria să se abnege și să dea ajutor a fi garantate cel puțin acele base, de cari imperiul are necesitate pentru înflorirea și progresul său.“

Din afară.

Anglia și Germania. Din Berlin se telegraféază, că vorbirea, ce a ținut-o deunădi Chamberlain, a făcut bună impresiã în Germania, unde încep a-se familiarisa cu ideia, că decât Anglia ar dori să se apropie de imperiul german, la Berlin ar fi întâmpinată cu aceeași bunăvoință, întru cât politica englesă ar corespunde politicii celor-lalte state continentale. Această se referă mai ales la colonii, unde politica Germaniei nu este restrinsă prin nicî un tractat de alianță.

Miscare social-democrată în Rusia. Deja cu ocazia mișcărilor social-democrate din anul trecut, s'a putut observa, că agitația social-democrată are efect simțitor și a făcut ca guvernul rusesc să ia unele măsuri de apărarea muncitorilor. Acum ideia social democrată începe a prinde rădăcini în Rusia. S'a format și aici un partid social-democrat, care a dat un apel, în care se dice: „Guvernul se înșelă decât crede, că prin concesii va împăca pe muncitori. Cu cât clasa muncitorilor prețuesce mai mult, cu atât ea preține mai mult. Această se va vedé și la proletariatul rusesc. Și până acum ni-s'a dat câte ceva numai atunci când au pretins; tot așa va fi și în viitor. Multe îi trebuiesc clasei muncitore rusești, ea n'are drepturi, ca frații noștri din Europa apusenă; nu pôte trimite deputați în corpul legislativ; n'are libertatea cuvântului și libertatea pressei, dreptul de întrunire și reuniuni. C'un cuvânt îi lipsesc tôte mijlocele și căile, ce le folosesc proletariatul din Europa apusenă, pentru-ca să-și îndrepte sôrtea și în interesul desvêrșitei liberări se ducă luptă contra capitalismului — pentru socialism. Proletarii au nevoie de libertatea politică, cum are lipsă viețuitorul de aer curat pentru respirare. Această e condiția fundamentală a liberei desvôltări și a luptei cu succes pentru deplina liberare.“

Manifestul acesta a făcut senzația în cercurile politice rusești, căci de ani de zile nu s'a aușit în Rusia accentuându-se cu atâta căldură și francheță principiile de drept și de libertate politică, ce le reclamă pătura de jos a populației.

*

Din Franța. La 13 l. c. camera deputaților din Paris a început discuțiunea asupra atitudinii politice a ministeriului. Galeria erau pline și toți deputații erau prezenți. Noul președinte *Deschanel* și-a ținut discursul său de ocupare a scaunului presidial; când a laudat pe *Brisson* și armata, stânga a aplaudat ironic. Președintele a anunțat după aceste trei interpelații. *Milleraud* și *Dujardin* au interpellat asupra politicii generale a guvernului, *Castelin* asupra afacerii *Dreyfus*. Președintele consiliului de miniștri *Méline* a cerut, ca primele două interpelații să se desbată îndată, a doua însă să se amâne.

Măcelul din Dol.

Dintr-o corespondență publicată de „*Telegr. Rom.*“ estragem următoarele privitor la oribila crimă comisă în *Dol*:

În absența protopretorului, un sol-găbiru de curând numit și neșpert, a trimis la moment doi gendarmi la *Dol*. Soșiți acești sbiri ai stăpânirii la *Dol*, căluziți de cei doi proprietari, au adunat toate vitele cunute să le mână în sat. Gendarmii au cerut și ajutorul vice-primarului, spunând, că voesc a număra vitele. Vice-primarul li-a stat în ajutor și mâna vitele spre sat. Ajungând în dreptul casei lui *Berezki*, acesta voi să bage vitele în curtea sa. Poporul adunat în aceea la fața locului, rugă pe gendarmi să nu strimtorască vitele în curte, căci se pot schilăvi, ci să însemne numele fiă-cărui proprietar, și ei vor plăti or-țe pedepsă li-s'ar dicta.

Cei doi *Berezki* însă cu bătele îmblăteau vitele să le bage în curte.

Primarul comunal, sosit la fața locului, rugă pe gendarmi să lase vitele în pace, căci el va lua asupra sa totă răspunderea. Într-aceea au mai sosit câți-va oameni dela lucrul câmpului, dela săpă, cu unelte în mână. Gendarmii au dat poruncă să depună sapele. Oamenii au aruncat sapele în șanț.

De față erau afară de primăria comunală numai vre-o 20—30 de oameni, cu mâinile goale; nu în poziție de atac, ci cu pâlăriile a mână, rugându-se de gendarmi să le numere vitele și să le lase la pășune. Unul dintre oameni (crâșnicul) ceru să lase vitele, căci ei răspund cu averile lor pentru pagubă. În momentul acesta *Berezki Károlyi*, neputând băga vitele în curtea sa, strigă: *Tăzet! nem birunk! (Foc! nu răsbim!)*.

Și gendarmii, la comanda lui, au dat foc. Crâșnicul a fost pușcat drept în cap. *Țeșta-i sfărmată bucăți și creierii i-au sburat*

departe lăsând trupul fără viață să se prăbușescă la pământ. Un alt glonț a trecut prin pieptul unui jurat, omorându-l la moment. Oamenii au luat-o care 'ncătrău la fugă să-și mântuie viața. Unii se ascundeau prin grădini. Gendarmii îi luau la țintă și pușcau după ei peste vite.

Primarul comunal, când voi să se refugieze, a fost pușcat de două glonțe prin pulpă și genunchi și doborât la pământ. Un epitrop al bisericii a fost pușcat în gramați. Un glonț a trecut prin șelele unei femei și i-a eșit prin stomach. Un băiat a fost nimerit în picior.

Într'un moment strada era deșertă; oamenii între strigăte de groză s'au refugiat, care pe unde au apucat. Vitele au năvălit din sat la câmp. Aușend pușcăturile, oamenii au tras clopotele într'o dungă. S'a adunat atunci poporul, dăr' îngrozit de spectacolul fioros, nu s'a apropiat de gendarmi.

Preotul, care se afla în câmp, la aușul sunetelor de clopot grăbind către locul sinistrului, a fost amenințat cu moarte din partea gendarmilor, de se va apropia de ei.

SCIRILE ȚILEI.

— 3 (15) Iunie v.

Visita părechei regale române la Schönbrunn. Se dă ca sigură scirea, că pe la finea lui August părechea regală română va face o vizită monarhului *Francisc Iosif* în castelul dela *Schönbrunn*. De astă-dată regele *Carol* va merge la *Viena* cu mare asistență militară — se crede, că din incidentul jubileului împăratului.

O statuă lui Kogălniceanu în Iași. Profesorii universității din *Iași* au luat inițiativa ridicării unei statue lui *Mihal Kogălniceanu* în acel oraș. În acest scop au ținut o întrunire și au ales un comitet din persoanele: *I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei*, președinte de onoare d-l *Culianu*, rectorul universității; prefectul, primarul, primul președinte al *Curții de apel* și comandantul corpului de armată, vice-președinte; d-nii *Andrei Vizanti* și *Dragomir Hurmuzescu*, secretari și d-l *C. Climescu*, cassier. Cei-alți membri ai comitetului sunt decanii facultăților, directorii școlilor secundare în *Iași*, primul președinte și primul procuror al tribunalului, directorul sucursalei *Băncii Naționale*, directorul creditului agricol, câte un profesor din fiă-care facultate, președintele *Camerei de comerț* și câte un student din fiă-care facultate. Pentru a aduna fondurile necesare, comitetul va deschide liste de subscripții, va da baluri și serbări populare.

Esamen de privațiști. Eri și alaltă-eri d-l *Eugeniu de Mocsonyi*, a petrecut aici în *Brașov*. D sa a venit cu fii săi *Petru* și *Alesandru*, cari au depus, ca privațiști, esamenul anual la gimnaziul român din loc, cel dintăiu pentru *clasa 2 a*, er cel din

urmă pentru *clasa 1* și a *2-a gimnasială*. Ambii au obținut calculul foarte bine.

Nouă conferență a d-lui Jules Brun. „*Le Gaulois*“ din *Paris* dela 9 Iunie a. c. scrie: D-l *Jules Brun* a ținut eri la *Bodniere* o interesantă conferință. În patruzeci de soneteel ne-a prezentat sufletul român, adeca o sintesă a istoriei și a legendei regatului *Dunărei de jos*. Acesta e un debut fericit pentru seria de conferențe, pe cari ni-le promite *Ateneul franco-român*, pus la cale prin mijlocirea d-lui *Jules Brun*.

Falsificarea listelor electorale. „*Alkotmány*“ aduce câte-va date grozave despre modul, cum se falsifică listele electorale. La compunerea listelor alegătorii opoșionali au fost formal decimați, ȳice numita fôia, în timp ce alegătorii din tabera *mamelucilor* au fost induși în listă cu grămada și fără nici un scrupul. Astfel de esemplu: comuna *Ochodnița* avea înainte de asta cu trei ani ca la *100 de alegători*, astăzi însă are numai *14*. Cei omiși din lista electorală sunt toți opoșionali, aderenți ai „partidei populare“. De-asemena s'a întâmplat și în alte multe cercuri electorale.

Excursiune de școlari la Plevna. Elevii gimnaziului din *Turnu-Măgurele* au făcut *Duminecă*, 24 *Maiu*, sub conducerea profesorilor și a mai multor institutori, o excursiune la *Plevna*, unde au fost călduros primiți de autoritățile bulgare. *D. Madjaroff*, ministrul bulgar de agricultură și comerț, aflându-se în acest timp la *Plevna*, a invitat la densusul pe membrii corpului profesoral, reținând la masă pe directorul gimnaziului și pe veteranul profesor *Ștefan Iosif*. *La Grivița*, unde, după cum se scie, s'a construit o capelă, s'a depus o frumoasă coronă ca omagiu adus eroilor români din 1878.

Noul vapor „Regele Carol I.“ Inaugurarea noului vapor „*Regele Carol I.*“ se va face în prezența *Suveranului* pe la sfârșitul lui Iunie. Vaporul pleacă din *Glasgow* la 15 Iunie și va sosi la *Galați* cel mult la 25 Iunie. Inaugurarea se va face cu o deosebită pompă.

Conflictul bulgaro-român. *Mercurea* trecută au plecat din *Giurgiu* pe canoniera română „*Oltu*“ comisiunea mixtă însărcinată a regula diferendul ivit între guvernul român și bulgar din cauza alipirei *Ostrovului bulgăresc*, prin nisipare, la teritoriul român. Din partea regatului român figurează d-nii maiori *Poienaru* și *Popovăț*.

Linia ferată de pe valea Târnavei-mici se va deschide aș și se va preda circulației, trenurile circulând de ocamdată între *Blașii* și *Banha*. Administrația căilor ferate a dat voie, ca dela stațiunile *Cetatea de baltă*, *Dicio-St.-Mărtin* și *Banha* să se potă transporta și vite.

Marca poștală specială Cu ocaziunea inaugurarii palatului poștelor și telegrafelor din *București* se va pune în circulație pentru o singură ȳi, aceea a inaugurarii, o marcă poștală specială. Acestă marcă va fi de trei ori mai mare, decât mărcile obișnuite. Desenul său va fi în stil bizantin, în fund se va vedea fațada noului palat, în față nișce colone bizantine și în partea de sus enigia *Regelui*, precum și diferite embleme telegrafo-poștale. Matca acestei mărci a fost comandată la *Paris*, la gravorul român *Gabriel Popescu*.

Un proces monstru. Înaintea tribunalului penal din *Oradea mare* se pertractează de alaltăeri un proces monstru. În erna trecută s'a întâmplat în comuna *Bagamer* din comit *Bihorului*, că întreg satul s'a resculat contra a doi gendarmi și a notarului, cari se duseseră în comună să facă esecutiia pentru darea drumului. *Țăranul Balogh* s'a opus, er un gendarm l'a străpuns cu baioneta. În urma asesta întreg satul s'a adunat dinaintea porții lui *Balogh* și a atacat pe gendarmii. Aceștia au pușcat în mulțime. *Țăranii iritați* s'au dus la casa notarului și din răsbunare i-au aprins-o. Pe banca acusaților stau 34 acusați, er martori sunt citați 204. Pertractarea va dura o săptămână întregă.

Fabrică de conservi și afumare de pescăria în Azuga. Cetim în „*Liberalul*“: S'a acordat fabricii de conserve și afumare de pescărie, precum și de confecționare de butoie pentru ambulatul pescelui, a d-lui *E. Waller et Comp.* din *Azuga*, următoarele avantaje, pe termen de 12 ani: 1) Scutirea de ori ce impozit direct către stat, județ sau comună; 2) Scutirea de vamă pentru mașini și părți de mașini necesare fabricii; 3) Scutirea de vamă pentru a importa peștele numit *Clupea Harangus* în modul următor: a) 10 vagoane seu 100,000 kgr. pe fiă-care an în primii 4 ani. b) 5 vagoane seu 50,000 kgr. pe fiă care an în cei ai doilea 4 ani; c) 3 vagoane seu 30,000 kgr. pe fiă-care an în cei din urmă 4 ani. Fabricanții sunt obligați, ca pe lângă cantitățile de mai sus să întrebuițeze în fabricațiune și pește indigen în modul următor: a) 15,000 kgr. pește indigen pe fiă-care an în primii 4 ani; b) 17,000 kgr. pește indigen pe fiă-care an în cei de ai doilea 4 ani; c) 25,000 kgr. pește indigen pe fiă-care cei din urmă 4 ani. D nii *Waller* și *C-nie*, au decis înființarea unei afumătorii mecanice de pește în *București*, după modelul din *Norvegia* și *Rusia* pe calea *Dudești*, în urma avantajilor, ce li-s'au acordat de ministrul domeniilor.

Pelagra în Ardeal. Din *Sibiiu* se anunță, că în mai multe comune din ținutul *Sibiiului*, mai ales în *Poplaca* și *Reșinari*, bântue pelagra.

Rugina în sēmănături. La bursa de cereale din *Budapeșta* și printre neguțătorii

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Căsătoria și divorțul în America.

Este o caracteristică a raporturilor sociale din America, că acolo se fac și se desfac căsătoriile cu mai multă ușurință pôte ca ori și unde și cu mai puține formalități.

„*Drapelul*“ a publicat nu de mult în privința acestă următoarea interesantă culgere de date:

I.

Ca dovadă, cât de puțin formalisti sunt Americanii, când e vorba de-a contracta o căsătorie, servescă aceste fapte:

Țările din Texas povestesc, că la 6 Decembrie anul trecut, o căsătorie a fost celebrată... pe cale telegrafică. Cei doi logodnici se aflau în fortul *Sill*, localitate unde nu sunt nici magistrați, nici preoți. Ei au telegrafat judecătorului comitatului, *D. Jones*, la *Jacksboro*, care a răspuns, tot telegrafic, declarându-i uniți.

Eroii întâmplării următoare aparțin

unor familii foarte distinse din *Alabama*. O mulțime enormă era adunată în biserica *Mount-Hope*, pentru a asista la căsătoria lui *Julian Shearer* cu *Miss Minnie Morau*. În momentul, când se începea ceremonia, d-l *Shearer* muri, prin ruperea unui anevrism. Printre asistenți se afla un tiner, *William Langley*, care făcuse și el curte d-rei *Morau*, dăr pe care tînăra îl refuzase preferându-i pe *Shearer*. În mijlocul învăl mășelei produse de mörtea neașteptată a acestuia, *Langley* reuși să se apropie de mirésă și-i propuse... să-l înlocuască pe răposatul... *Miss Morau* primi. *Martii* fu înmormântat *Shearer* și *Martii* s'era, *Miss Morau* se căsătorii cu *William Langley*.

Monmouth Herald povestesc faptul următor: *D. Teodor Appleby* din *Ashburg-Paek* a murit de curând. Foarte bogat, el rămăsese văduv cu trei copii, și cu vre-o două ȳile înainte de a-și da sufletul, declară înainte multor martori, că mörte de durere, fiind-că și-a despoiat copiii fără void. Etă cum: cu vre-o două săptămâni înainte, d-l *Appleby* vizită pe o dōmnă *Spencer*, proprietara unui otel la *Old-Bridge*. Acestă

dōmnă îi dēdū să bea cam peste măsură și după ce-l îmbetă, introduse pe d-l *Tilton*, judecător de pace, care... celebră căsătoria. A doua-ȳi, când *Appleby* se desmeți, el își aduse aminte de scena asta, dăr de rușine a tăcut. Fratele victimei vrea să obție prin judecată, anularea acestei căsătorii franduloșe, dăr nu prea are nădejde, că va reuși.

La *Troy*, în statul *New-York*, mörte d-l *Thompson*, proprietar bogat, văduv de mai mulți ani și lasă moștenitor universal pe fiul său. Testamentul este însă atacat de *Miss Barker*, cumnata defunctului; ea pretinde, că ar fi fost femeia lui legitimă și cere dreptul său. La tribunal *Miss Barker* povestesc, că șese săptămâni după mörtea surorii sale, cumnatu-s'au închis cu dēnsa într'o odăid și a luat pe *Dumneșeu* ca martor, că o va iubi și stima, ca pe o femeie legitimă, dăr, că nu pôte face o căsătorie publică pentru a nu supăra pe muma-sa.

De-atunci răposatul *Thompson* a trăit cu *Miss Barker*, ca bărbat și femeie. Martorii citați afirmă, că *Thompson* o pre-

sentă, ca pe femeia lui. *Tribunalul hotăresce valabilitatea căsătoriei.*

La *Davenport*, o dōmnă *Babcock*, măritată de opt ani și mamă a doi copii, mărturisesc bărbatului său, că înainte de a-l cunoșce, devenise, fără nici o ceremonie religioasă seu civilă, numai prin consimțiment mutual, femeia unui cetățen din *Pensilvania*. Părăsită de acestă, ea creșuse, că nu e nevoie să cēră divorțul și să măritase cu d-l *Babcock*; dăr acum avēnd remușcări, vrea să-și reguleze situația. Se întentează o acțiune de divorț. Curtea hotăresce, că mariajul fictiv era valabil și, prin urmare, a doua căsătorie este nulă. Apoi Curtea pronunță divorțul între dōmnă *Babcock* și *Pensilvaneanul infidel* — după care, d-l *Babcock* se însură a doua-öră cu dōmnă *Babcock* și-și legitimă copiii!

Dăr căsătoria în America nu e numai lipsită de formalități; de multe-ori se face în împrejurări excentrice, umoristice seu caraghioșe.

La *Lexington*, în statul *Hantucky*, se celebrase o căsătorie pe un vēr înalt de munte. Imediat, o altă păreche din același

de bucate s'a lătit scirea, că în număröse părți ale țării, sămănăturile de toamnă și primăvară sufer de rugină. În Alföld și în părțile de dincolo de Dunăre rugină a pricinuit mari pagube.

Pictorul ungar Munkácsy, autorul lui „Ecce Homo!”, se află internat la institutul de alienați din Emdenich, lângă Bonn. Soția lui a cerut tribunalului din Paris să-l pună sub curatelă, ceea ce s'a admis, numindu-se curator banchetarul Sigismund Iaroslavski. Galeria de tablouri a pictorului se vinde actualmente la Paris prin licitație.

Linia Râmnicul-Vâlcea-Călimănești. Linia ferată Râmnicul-Vâlcea-Călimănești va fi inaugurată la 15 Iunie v., când se va da circulațiunei.

Dela adunarea despărțământului II (Bran) al Asociațiunei.

Zărnești, 10 Iunie n. 1898.

(Fine.)

La rândul său comisiunea esaminateore a propus primirea raportului comitetului cercual și încassarea tacselor restante. Abundantă a fost însă referada comisiunii financiare. Acastă comisiune a referat, că parte direct, parte prin respectivele agenturi s'au înscris și au plătit tacsese 15 membri noi, 20 membri vechi, 51 membri ajutători, ér vre-o 120 Poenari au făcut un ofert cu această ocaziune de peste 40 fl.; pe scurt, comisiunea predă cassarului despărțământului suma de 260 fl. Observ, că întrégă această sumă s'a încassat numai din comunele, în cari s'au organizat agenturile comunale, precum din Zărneschi 77 fl., Poiana Mărului 83 fl., Tohanul vechiu 34 fl., Tohanul nou 14 fl., Predeal 5 fl., Sohodol 10 fl., Bran centru 32 fl., — pe când din celelalte comune, ca Vlădeuț, Țințari, Șimon, Moeciul inf., Cheia, Moeciul sup., Fundata, Șirnea, Peștera, Măgura, nu numai, că n'a participat nimenea la adunare, dér delegații comitetului pentru organizarea agenturilor nu s'au aflat îndemnați nici a raporta cel puțin, decât au încercat a organiza, seu din ce motiv nu s'a putut organiza agentura în respectivele comune.

Precum comitetul central pune mult pond pe dezvoltarea despărțământelor, așa și acestea țin mult la organizarea agenturilor, căci au cea mai bună ocaziune de-a conveni dilnic cu poporul, a-l însufleți pentru cauză și a-l îndemna să contribuie moral și material la înflorirea Asociațiunii; că ce pot face agenturile și bărbații devotați cauzei din fruntea lor, s'a constatat destul de evident la adunarea acăsta a despărțământului, la care au încurs contribuiri numai din comunele, în cari s'au organizat agenturile; răspunderea pentru agenturile neorganizate o vor lua asupra-le acei domni, cari ca delegați ai comitetului cercual au primit onorifica însărcinare, dér până aci n'au făcut nimic și prin urmare partea cea mai mare a comunelor ținătoare de acest

oraș, hotări să se căsătorască în adăncul pământului. Henry Mac-Call și logodnica lui, însoții de prietini și de elergymna (preot) se transportară la grota Mommth. Aci, tirindu-se pe mâni și pe genunchi, trecură the despair of the fat man („desperarea omului gras”), trecură cu barca peste riul Green, populat de pesci orbi, merseră patru kilometri sub pământ și sosiră în fine, cu hainele ude și rupte, în locul fixat pentru ceremonie nuptială. Aci, în mijlocul unei tăceri de momment, la lumina torțelor, păstorul procedă la unirea logodnicilor.

La Indianapolis, un actor și o actriță s'au căsătorit pe scenă, în timpul reprezentației. Căsătoria fusese anunțată pe afiș, ca o great attraction, cu numele preotului.

La Chicago, un spiritist are specialitatea căsătoriilor celebrate de spirite. Poți să capeți binecuvântarea lui Isus Christos seu a lui Mahomet după alegere; și ceea ce e și mai extraordinar, tribunalele recunosc legitimitatea unor asemenea căsătorii!

despărțământ — pôte din neorientare au rămas cu totul pasive și nepăsătoare.

Din acăsta indispoziția însă ne scõe îndată stim. d-nă *Reveica I. Vodă*, care puse la dispoziția comitetului 10 fl. ca premiu pentru cel mai bun și frumos lucru femeesc de mână din acest despărțământ, ceea ce se primi cu viuă plăcere.

După unele debateri referitoare la ajutoare pentru bibliotecile populare, pentru învățecii de industrii și după publicarea unor note ale comitetului central, se reconstituî comitetul cercual, alegându-se cu aclamațiune:

Director *Nicolae Garoiu*, vice-președ. *Ion Dan* protopop; membrii în comitet: *Dr. Iancu Meșian* cassar, *Ion Voda*, *Moise Brumboiu*, *Ion Străvoiu* notar, *Nicolae Pana* controlor; membrii suplenți: *Moise Micu*, și *Nicolae V. Pop*, după care directorul mulțumind tuturor pentru interesul arătat, închide adunarea la 3½ ore.

A urmat masa comună și veselă, care s'a întins până cătră 8 ore, când ne depărțarăm toți deplin mulțumiți de primirea fraților Poenari și de rezultatul adunării.

Un participant.

Școla de fete a Asociațiunei.

Primim din Sibiu a XX-a Programă a școlei civile de fete cu internat și drept de publicitate a „Asociațiunei pentru literatură română și cultura poporului român” pe an școl. 1897/8, publicată de *Dr. Vasile Bologa*, director. Cuprinsul: Rolul mamei în familiă, de *Maria Cioban*; 2) Sciri școlare, de director. — Din partea a doua a programei reproducem următoarele date:

Director al școlei și al internatului e *Dr. V. Bologa*, care a propus limba română în cl. I—IV, ér în cursul complementar limba și literatura română și pedagogia de casă. Învătători: *Eugenia Moga* n. Trif; *Ioan Popovici*; *Eugenia Ionescu*; *Maria Cioban*. Cateheți: *Nic. Togan* (gr. cat.) și *Dr. Petru Span* (gr. or.). Instrucători: *G. Dima* (musica vocală), *Iulius Schaeffer* (musica instrumentală); *Sabina Brote* (musica instrumentală); *Selma Mökkesch* (musica instrumentală) și *Elena Petrașcu* (limba franceză). — La internat: directoară *Elena Petrașcu*; medic de casă *Dr. I. Beu*, ajutoare: o guvernantă și o bonă.

Eleve înmatriculate au fost: în cl. I 16, în cl. II 23, cl. III 21, cl. IV 20, în cursul complementar 9. Cu totul 87. În internat au fost 57 eleve. După locul nașterii, 7 dintre eleve au fost din România, ér celelalte din diferite părți ale Ardealului, Bănatului și Țerei unguresci. Din Bucovina n'a fost anul acesta nici o elevă.

În decursul anului școlă a fost vizitată de d-l *I. M. Moldovan*, președintele Asociațiunei, de delegații comitetului d-nii *Dr. Il. Pușcariu* și *Ios. St. Suluțiu*, apoi de inspectorul unguresc de școle *Pintér*, care în vre-o trei rânduri a asistat la toate prelegerile. — Starea sanitară a elevelor a fost deplin mulțumitoare.

Pentru primire în școlă civilă se cere atestat despre absolvarea claselor elementare (primare), în lipsa unui astfel de atestat primirea se face pe baza unui examen de primire. Didactrul e fixat cu 2 fl. pe lună. Elevele cursului complementar asemenea au să plătescă didactru de 2 fl. pe lună. Pentru primirea în internat se plătesce 200 fl. pe an, plătiți înainte în 2 seu cel mult în 4 rate. În această sumă nu sunt socotite însă spesele pentru îmbrăcăminte, cărți și instrucțiunea în musica instrumentală și în limba franceză, cari spese părinții au a-le suporta separat.

Răboiul ispano-american.

Lupta dela Guantanamo.

Despre lupta, ce s'a dat Sâmbătă și Duminecă între Spanioli și Americani la *Guantanamo*, o telegramă din Londra dă următoarele amănunte:

Spaniolii au atacat (Sâmbătă) pe cei 600 de marinari americani, cari Vineri debarcaseră în apropiere de *Guantanamo*.

Lupta a durat până Dumineca la amiazi; ea s'a început c'o canondă, care țină până Sâmbătă noptea târziu. Duminecă dimineța soldații americani atacară pe Spanioli, cari până la amiazi s'au opus vitejesce. Americanii formară un patruunghiu. În port staționau corăbiile americane. Îndărătul colinei, cedomină *Guantanamo*, se întinde o pădure desă, în care Spaniolii steteau la pândă. Când Americanii se apropiară de pădure, Spaniolii au tras focuri dese asupra lor. Pușcăturile au durat până la miezul noptii (Sâmbătă), așa că Americanii nu se puteau orienta, decât la lumina focului din pușcătură. Într'acestea sosi în port o corabiă americană, care prin lumină electrică trădă poziția Spaniolilor. Când Spaniolii vădură, că Americanii le-au descoperit poziția, căutară o altă poziție de apărare, însă Americanii îi atacară c'o plôie desă de glonțe. Spaniolii se retraseră după miezul noptii în direcția sud-vestică, ér Americanii resfrându-se în plutone îi persecutară și ajunseră în poziția favorabilă de a-și pute întrebuița și revolverele. Spaniolii au dat atunci piept cu inamicul; ei s'au luptat resistând forțe vitejesce, însă, neprimind ajutor, au trebuit să se retragă, deși mereu susținură focul, chiar și în retragere, până dimineța. Cătră 2 ore Americanii duseră în luptă 317 cai și tunuri de câmp. Dintre Americani au căzut 4 morți și mai mulți răniți, între cari și un ofițer. Pierderile Spaniolilor nu sunt cunoscute.

Generalul Blanco și Maximo Gomez.

Generalul *Blanco*, guvernatorul suprem al Cubei, a adresat șefului resculațiilor cubani, *Maximo Gomez*, o scrisore în care îl provocă să stea pe partea Spaniolilor în lupta contra inamicului.

Blanco dice în scrisorea sa, că Spaniolii și Cubanii sunt siliți a-se lupta contra unui popor de altă rasă, care urmăresce politică de cucerire și în scopul acesta nu vré să înfrângă numai domnia spaniolă în Cuba, ci vré să stirpescă poporul cuban. „A sosit momentul — dice *Blanco* — când uitând trecutul, trebuie să ne aliăm, noi Spaniolii și Cubanii, pentru apărarea intereselor comune. Trebuie să respingem pe năvălitor. Nici odată Spania nu va uita ajutorul de care ea se va împărtași în aceste momente critice, și decât vom respinge pe inamic din hotarele noastre, atunci mama bună și iertătoare își va deschide brațele, ca să primescă pe noua sa fiică, care vorbesce limba ei, în religia ei adorăză pe Dumnezeu și în ale cărei vine curge nobilul sânge spaniol. Din cauzele aceste, d-le general, te rog să închei alianță cu mine. Să ne unim armatele în orașul *Santa Clara*. Cubanii vor îmbrăca uniforma spaniolă, vor avé parte de solda ostașilor spanioli și cu lozinca: Trăescă Spania! Trăescă Cuba! vom gonii pe inamicul năvălitor și pe fiul aceluiași popor îi vom libera de sub jugul unui popor străin.”

La scrisorea acăsta *Maximo Gomez* a răspuns, că Spaniolii și Cubanii nu vor încheia nici odată pace pe pământul Cunei. „Spaniolul — dice *Gomez* — a fost totdeauna popor rău, pe când Americanii nu numai că-și împlinesc datoria față de ei, ci tot-odată aduc servicii și civilizațiunei și umanității. Pot ore Cubanii să stimeze pe acei Spanioli, cari au nenorocit timp atât de îndelungat această insulă stropită cu sânge? Te stimăm pe d-ta, domnule; sunt însă lucruri, cari pe veci ne despert de națiunea spaniolă, pe când pe Americanii îi iubim. Am scris lui *Mac Kinley* și generalului *Miles*, mulțamindu-le în numele armatei-mele pentru intervenția Americanilor. Ne încredem în ei și nu ne temem față cu densii stirpirea rasei noastre, lucru de care îi bănuiesc fără nici un motiv. Istoria va judeca asupra noastră, a tuturor. Privitor la present nu pot decât să repet, că apropierea între armatele noastre este imposibilă!”

NECROLOG. *Ioan Sapon*, notar de cerc în *Budatelec*, pe Câmpia, magistrul de postă, proprietar și membru în comitetul comitatens, după grele și îndelungate su-

ferințe a răposat la locuința socrilor săi din *Bistrița* în 13 Iunie n. c. în etate de 45 ani și în anul al 12-lea al căsătoriei, 'L jălesc întristata-i soția *Aurelia* n. *Silași*; *Alexandru Silași* protopop în *Bistrița* cu soția sa *Iulia* n. *Alexi*; *Pompeiu Hosszu* șef-inginer al oficiului de edile în comitatul *Coșocnei* cu soția sa *Elena* n. *Silași*; *Andrei Sapon* proprietar în *Budatelec* cu soția sa *Nastasia* etc. — Fiă-i țărina ușoră!

SCRIRI ULTIME.

Lemberg, 14 Iunie. În orașelul *Kolaczycze* au fost la 9 l. c. turburări antisemite. S'au spart 800 de ferestri. Gendarmeria, care a intervenit, fu bombardată cu pietri.

Asemeni turburări au fost la 12 l. c. în *Brzyski* unde o prăvăliă cvrească a fost jăfuită. Tot la 12 l. c. s'au întemplat mari turburări în *Ulaskovice*; turburătorii au jăfuit prăvălii și au incendiat o fabrică. A trebuit să fiă consignată miliția. Turburări mai mici au fost în cercul *Myslenice*, unde Evreii au fost amenințați și casele lor bombardate cu pietri; apoi în *Skavina* și *Radziszowice*, precum și în *Gorlice*.

Brünn, 14 Iunie. Eri séra, cu toate măsurile luate, s'au repetat atacurile între Cehi și Germani. Patru muncitori au fost răniți, 15 arestați.

Washington, 14 Iunie. Ministrul de răboi face cunoscut, că s'au început pregătiri intense pentru a-se trimite al doilea corp de armată la Cuba.

Constantinopol, 14 Iunie. Montenegrii au încălcat a doua-ora granița și au săvârșit omoruri. Pôrta a protestat.

Partriarchul armenesc și-a dat dimisia.

Corabia rusescă „*Cur*”, mergând spre Creta, a dus cu sine 500 soldați, trecând prin *Dardanelle*.

Petersburg, 14 Iunie. Aprôpe de gara *Ambroffijevska* s'au ciocnit două trenuri. Opt vagoane au fost nimicite total. Trei persoane au murit, ér 20 au fost greu rănite.

DIVERSE.

Stradele Londrei. Cât de mare oraș este Londra se pôte vedé din următorul calcul simplu. Dacă cine-va ar avé plăcere să străbată într'una toate stradele Londrei, ar trebui să facă un drum de 2000 miluri englese. Așadér ar face un drum ca cel dela *New-York* la *San-Francisco*, care corespunde lățimeii continentului Americii de Nord.

Far uriaș. Guvernul engles plănuesce construirea unui far, care să aibă puterea de lumină a 30,000,000 luminări. Pentru provederea acestui imens isvor de lumină se vor întrebuița curente electrice.

Cât lucrăză împératul Germaniei. O fôia militară germană descrie în mod foarte interesant activitatea împératului Germaniei. Êtă ce se dice despre el: În 1897 i-s'au înaintat împératului spre rezolvare 1026 raporturi directe și 751 telegrame. Împératul a redactat 751 de decisiuni, afară de acestea a conlucrat la nenumerate ordine de cabinet, numiri, autenticiari, rechișmări și la alte documente. În secția civilă i-au venit spre revedere 50,000 acte. Posta îi transmite dilnic aprôpe 400 afaceri de rezolvat, al căror număr la anul nou și la date mai însemnate se urcă la cifra de 2—3000. Nu puțin lucru îi dă împératului și cabinetul militar. Anul trecut a dat 5114 ordine de qi pe armată și 3540 patente. Pe lângă această mare activitate scripturastică, împératul dă o mulțime de audiențe, ia parte la o mulțime de consilii și la reviste militare, călătorește mult, ține discursuri forțe adese-ori și pe lângă acăsta mai are vreme să împlinescă și rolul de cap al familiei.

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuielilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

„**Predici pentru Duminică**“ de *Iustin Popșu*, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, cuprinzând predici frumoase pentru toate Duminicile de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin poștă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtie fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu poșta 70 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de Victor Russu. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu poșta 35 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii și atât de favorabil sprețiată din partea diarelor noastre. Conține vre-o 25 figurî în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

„**David Almășanu**“, schițe biografice de *Ioan Popea* Broșura acăsta, atât de bine scrisă, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu poșta 33 cr.)

„**Predici pe toate Duminicile și sârbătorilor de peste an** de *Em. Elefterescu* doctor în medicină și teologie, cunoscut atât de bine în cercurile românesce din numărösele sale scrieri atât de medușae nstructive și cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Săpătorul de bani, comedia în trei acte, localisată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă förte ușöră, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin poștă 14 cr.)

Ortografia română în actuala sa stare de dezvoltare, de *V. Dumbravă*, profesor în Beiuș. O carte de mare preț, toți căți vor să scie scie scrie bine românesce. Prețul 40 cr. (cu poștă 43 cr.)

În viltöre, novele și impresii, de distinsul scriitor român *A. Vlahuță*. Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu poșta 75 cr.)

„**Risete și zimbete**“, de *T. V. Gheaja*. După cum și titula arată, este o cartea de cuprins glumețe; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să isbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu poșta 35 cr.)

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbații de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu poșta 1 fl. 60 cr.)

Vinuri din pöme, scriere în limba populară, de *Grișorie Halip*, profesor la școlă agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagine, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pöme; cari pöme sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

„**Ștupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economie, de *Constantin Dimian*, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu poșta 85 cr.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de *I. C. Panțu*, profesor la școlă comercială superiöră din Brașov. O broșură de 48 pagine, în care se arată

calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple esplicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. — Prețul 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

Noșt de iernă, novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu poșta 65 cr.)

Dracul, novelă de *V. R. Buticescu*. E scrisă förte popular cu tendința de-a combate credința deșértă. Prețul 10 cr. (prin poștă 12 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheti, învățatori și părinți, prelucrat de *Basilie Rațiu*, fost profesor în seminariul din Blășiu ér ađi vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu poșta 45 cr.)

„**Cars complet de corespondența comercială**“, de *I. C. Panțu*, prof. la școlă com. superiöră din Brașov. O carte octav mare de 17 cöle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. terminii comerciali. Conține modele de circulare scrisori de informațiune, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuți cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupöne etc. O recomandăm tuturor, cari se interesază de afacerile de comerț. Se află de vëndare și la administrațiunea „Gazetei“. Prețul 1 fl. 60 cr.

„**Lira Bihorului**“, este o cărticică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 20 cr. (cu poșta 23 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu poșta 33 cr.)

Cântul în școlă populară, de *Iuliu Pop*, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu poșta 33 cr.)

Curvături funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de *Ioan Popșu*, cunoscutul scriitor bisericesc, (ađi Preposit capitular în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. prin poștă 1 fl. 60 cr.)

Trandafir și violele se numesc o frumösă și elegantă carte de poesii populare, culesse și ordinate de *Ion Pop Reteșanul*. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesce, voinicesce, ostășesce, de bucuriă, de dragoste, jale, dor, urit, mânia, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. *Eduțiune II*. Prețul 60 cr. (cu poșta 65 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**“, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mörunt, dér frumos și curat. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor, de *Dr. George Popa*. Este o carte mare și förte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dér și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin poștă 70 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Cursul la bursa din Viena.
Din 14 Iunie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de coröne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.05
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.75
Bonuri rurale ungare 4%	97.96 1/2
Bonuri rurale croate-slavone	157.50
Impr. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.50
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.60

Renta de aur austr.	121.30
Losuri din 1860.	141.50
Acții de-ale Băncei austro-ungar	912.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	400.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	359.—
Napoleondori	9 52 1/2
Mărci imperiale germane	58.87 1/2
London vista	120.—
Paris vista	47.50
Rente de coröne austr. 4%	101.50
Note italiene.	44.40

Cursul pieței Brașov.
Din 15 Iunie 1898.

Banota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.47
Napoleond'ori. Cump.	9.50	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	127. 1/2
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.80
Lire turcesce Cump.	10.70	Vënd.	10.75
Soris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102 —

RESTAURAȚIA
din Grădina reuniunii de industrie
(Geverbeverein).

Am onorea a aduce la cunoștința On. public, că **am deschis**
Restaurația din Grădină (Geverbeverein).

Îmi voi da totă silința a mulțumi pe on. öșpeți cu mâncări bune și gustöse. **Dau cost și afară** din local cu abonament lunar.

La vëndare voi aduce **vinuri naturale din Ardeal**, vinuri Dessort, asemenea și **bere excelentă** „Czell-Bräu“ și „bere de Steinbruch“ și alte beuturi recoritöre. Stă la dispoziție Grădina Reuniunilor și societăților pentru producțiuni și petreceri. Salonul cel mare se pöte folosi pentru petreceri de societăți mai mari.

Rugându-mă de o cercetare cât mai numărösă, sunt cu distinsă stimă:
LUDWIG TREPCHES,
arêndașul restaurației.

1—3,277
Intrarea este pe bulevardul Rudolf, lângă villa Schuller și prin Strada Porții Nr. 65.

Boale de plumân
(catar cronic și offica **se vindecă** prin întrebuițarea de
„GLANDULËN.“)

Glandulen este un mijloc de vindecare, pentru bölele plumânului în ori și ce formă. Efectul bun s'a constatat la sute de bolnavi vîndu-și.

Glandulen, este mijlocul cel mai rațional ce există până acum. Conține materie naturală, care vindecă în corp morburile de plumân. Prin întrebuițarea lui se ajută vindecarea.

Glandulen, nu este un mijloc artificial, chemic, este cu totul nevătămător chiar și dacă se folosește mai îndelungat.

Glandulen, se prepară în fabrica chemică a succesorilor lui Dr. HOFFMANN MEERANE I. Să. din ghinduri de plumân, dela animale sănătöse în tăbliță (formă plăcută de luat), fie-care tăbliță de 0.25 gr. cuprinde 0.05 gr. Glandulen, corespunzând la 0.25 gr. substanță de ghinduri și 0.20 gr. zăhar ca adaos.

Glandulen este legal patentat. — A se feri de imitație — Numai glandulen conține în formă neschimbată — substanțele de vindecare. — Se capătă mai în toate farmaciile a fl 2 75 pentru 100, și fl. 1.50 pentru 50 tăblițe. — Unde nu se capătă să se adreseze la

Depositu principel: „Farmacia DIANA“
FONAGY JÖZSEF, Budapest, VII.,
care la cerere trimite gratis și franco broșuri și informații dela medic și pacienți însănătoșiți.
4—10.25 l.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.
Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședămîntul seu de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanțe de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vëndet, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se eșcută **prompt și ieftin**, i au asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la
E. Tutsek.

9—*